بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2022/HC-B12/50
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **އިސްތިއުނާފާ ދެކޮޅު ފަރާތް:** އިބްރާހީމް ފަޒީލް، ހިރިބޯގެ / ލ.ގަން
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމި ނިންމުން

މައްސަލަ ބެލި ފަޟީލަތުލްޤާޟީންގެ މަޖިލިސް:
ފަޟީލަތުލް ހުސައިން ޝަހީދު
ފަޟީލަތުލް މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަޟީލަތުލް ހަސަން ސަޢީދު

ނިމުނު ތާރީޚް: 30 ޝައްވާލް 1443 / 31 މޭ 2022

ހައިކޯޓުގައި [illegible] ނަޒަރުސާނީ ކުރުން ތާރީޚް:

21 ޝައްވާލް 1443

22 މޭ 2022

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: O6C/SHN/(186/O6C/2020)/(2022)/02
- ނިންމި ތަން: [illegible] ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓް
- [illegible]: [illegible]
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 07 މާރިޗު 2022
- ނިމުނު ތާރީޚް: 15 މޭ 2022

- ***ފަރީދު ހުސައިން ޝަކީރުގެ ވަކީލު:*** (މި ވަކީލަކީ ފަރީދު މުޙައްމަދު ނިޒާމު އާއި ފަރީދު ހަސަން ސަރުކާރު ޙާޟިރު ކުރުމެވެ.)

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު:

1. މިއީ ހައްދުންމަތީ ގަން މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C/SHN/(186/O6C/2020)/(2022)/02 ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމި ނިންމުމަކީ ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް" ނުވަތަ "ދައުލަތް" ކަމަށް ބުނެފައިވާ ފަރާތް)ގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތަކީ ލ.ގަން/ ހިރިހިޔޭ، އިސްމާޢީލް ޝަފީޤް[1] އެވެ.

މައްސަލައިގައި ހާދިސާވެފައިވާގޮތް:

2. ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި ހަވާލާދީ، އެ މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފު ފަރާތުގެ މައްޗަށް ޖިންސީހަމަލާގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ[2] ހައްދުންމަތީ ގަން މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގައި އުފުލާފައިވެއެވެ.

3. މި ދަޢުވާ ސާބިތު ކުރުމުގެ ގޮތުން ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ތެރޭގައި 09 ޖުލައި 2019 ގައި އިސްތިއުނާފު ފަރާތުގެ މުޙައްމަދު ނަގާފައިވާ ބަޔާން[3] މައްސަލައިގެ އެކަން ކުރެވުން ތުހުމަތު މައްޗަށް ފަރާތުގެ ބަޔާން ސާބިތީ[4] ސާބިތުކުރި ތަޙުޤީޤުކުރި ފަރާތުގައިވާ ޕީ.އެސް.އައި ޕޮލިސްވެފައިވާ ބައްދަލުކުރުމުން

---

[1] A315217

[2] ދަޢުވާ ފޮނުވުމުގެ ރެފަރެންސް ނަންބަރު 1300/2020/O/11

[3] "ކޭސް ނޯޓް: ރިޕޯޓް" މުވައްޒަފުން ގެންގުޅޭ ފޯމް ސަރވިސް ސެންޓަރ ނަންބަރު KE1907799 ޕީ.އެސް.އައި ރިފަރެންސް ސާބިތުކުރި ސަރވިސް ލިޔުން ކުރި ގައި ބަޔާންކުރެވިފައި

[4] ކ.ގ. ކަމަކާއި ފަރު އެއްބަސްވުން ކާރުގެ އެތެރެއިން ހަމަ ސާބިތުވެފައެވެ

ތަޙުލީލުކުރުމަށްފަހު ފޮރެންސިކް ޓްރުތް ސަރވިސަސްގެ ނަންބަރު H1(b)/DAR/2019/0075 (13 ޖޫން 2019) ޑީ.އެން.އޭ ޓެސްޓިން ރިޕޯޓް (ޖެނެރަލް ޑީ.އެން.އޭ ރިޕޯޓް ނުވަތަ އިސްނަގައި ފޮރެންސިކް ޑީ.އެން.އޭ ރިޕޯޓް) ހިމެނެއެވެ.

4. އިސްތިރާލް ފޮރެންސިކް ސާވިސަސްއިން ދީފައިވާ ރިޕޯޓް ތަޙުލީލުކުރުމަށް ހުށަހެޅުނުއިރު އަދި ތަޙުލީލުކުރުމަށް ޑީ.އެން.އޭ ރިޕޯޓް ހުށަހެޅުނު ހެކިތަކުން ދެ ފަރާތް ބަލައިގަތުމަށް އެކި އިސްތިރާލް ފޮރެންސިކް ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅައިފައެވެ.[5]

5. ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގެ ދަށުން ދިފާޢު ނިންމުމުގެ މަރުޙަލާ ނިންމައިލައްވަމުން؛

"ހުށަހެޅުމާއި ގުޅިގެން އިސްވެ ދެންނެވުނު ނުކުތާތަކުގެ މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމުން، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި 02 ސެޕްޓެމްބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހު ޝާއިޢުކުރެވުނު ޤާނޫނު ނަންބަރު 2019/R-1052 (ޖިނާއީ މައްސަލަތައް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި ފުރުސަތު އަދާކުރާ ކަނޑައެޅުން އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 124 ވަނަ މާއްދާގައި 10 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ހިނގައިވާ ސަރުކާރުގެ ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންވެއެވެ، އެގޮތަށް ބެހެއްޓި ޝަރީޢަތަށް ބަލައިގަނެވޭނޭކަމެއް، ތަޙުޤީޤުގައި 2019 ސެޕްޓެމްބަރު 18 ވަނަ ދުވަހު އިސްތިރާލް ފޮރެންސިކް ތަޙުޤީޤު ދިނުމާއި ބެހޭގޮތުން މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ފޯރަކޮށް ޑީ.އެން.އޭ ރިޕޯޓު ތަޙުޤީޤުގައި ބެލުމުގައި ފޮރެންސިކް ސާވިސަސްގެ ދިނުމަށް އެދުނު ނަމަވެސް ނުލިބުނު ބަލައިގަތުމަށް ނިންމަން އިސްތިރާލް ފޮރެންސިކް 09 މޭ 2019 ވަނަ ދުވަހު 22:37 ގައި ހިނގައިވާ ޑީ.އެން.އޭ ސާމްޕަލް ތަޙުލީލުކުރުމަށް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައިވާ ރިޕޯޓް ބަލައިގަނެވުނު ނުހުށަހެޅުމުގައި ޝަރީޢަތުން ބަލައިގަތުމަށް ނިންމުމުގައި ކަނޑައަޅައި، މި މައްސަލަ ބަލާފައިވާ ވޮރަންޓް ގޮތުގައި ސަރޗް ވޮރަންޓްގެ ނަންބަރު H1(b)/DAR/2019/0075 "ޑީ.އެން.އޭ ޓެސްޓިން ރިޕޯޓް" އާއި އެ ރިޕޯޓާއި ގުޅިގެންދިޔަ "ވާހަކަ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތް" އާއި ބެހޭގޮތުން އެކި ކަނޑައަޅާ ކާމިޔާބު ވާހަކަ ކަމުގައި ބަލައިގަތުމުން މައްސަލަ ކަމުގައިވާތީ، މިހާރު ޝަރީޢަތުން ބަލައިގަނެވޭ ނޫން ހެކިއްޔާ އަނބުރާ ހުށަހެޅުމަށް އަރިހުގައި ދިފާޢު ހުށަހެޅުމުގެ ނިންމުމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އާ ޚިލާފަށް ވަކި ދިފާޢު ހުށަހެޅިކަން ބަލައިގަނެވޭނީ ހިނގައި ކުރިއަށްދާ ކަމަށް ހަމަޖެހޭ ގޮތުގެ ބައެއް ބަލައިގަނެވޭ ގޮތް ބޭރު ކުރެވޭ ކަމަށް ނިންމާލެވުނެވެ." މި ގޮތަށް ނިންމެވެ.

6. ފާޑުކިޔުމާއި ހުށަހެޅުމުގެ ޢަމަލުގެ ފަރާތުން ޚިލާފުވާ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވަނީ މި ފަދަ ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް

ބިނާކޮށްގެން އެ މައްސަލައިގައެވެ.

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން

އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތައް

7. ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C/SHN/(186/O6C/2020)/(2022)/02 ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމި ނިންމުން އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ، ފޮރެންސިކް ސަރވިސަސްގެ ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް 02 (ދޭއް) ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް އެ ނުކުތާތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަ ކުރައްވާފައިވެއެވެ. އެއީ؛

7.1- އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަސިއްޔަތުންގެ ޤާނޫނު)ގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ހ) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)އާ ޚިލާފަށް ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއާއި،

7.2- އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ނިންމުމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފަށް ގަވާއިދު ނަންބަރު 2019/R-1052 (ޖިނާއީ މައްސަލަތައް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި ފުލުހުން އަމަލު ކުރަން އިޖުރާއާތުގެ ގަވާއިދު) ގެ 124 ވަނަ މާއްދާ މުޅިންކޮށް ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އެދޭގޮތް:

8. ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C/SHN/(186/O6C/2020)/(2022)/02 ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމި ނިންމަވާފައިވާ ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފުކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މި މައްސަލައިގައި މަތީގައި ހިންގަމުން ކުރިއަށް ގެންދިއުން

މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި ކަނޑައަޅައި، ހޯމްލޯން ޕޮލިސީ ސަރކިއުލަރގެ ނަންބަރު H1(b)/DAR/2019/0075 ބީ.އެމް.އެލް ހައުސިންގ ރިޕޯޓް ބޭނުންކުރުމާއި ގުޅޭ ސިޔާސަތު ބީ.އެމް.އެލް ފައިނޭންސް ކޯޑުން ކަނޑައަޅައި ހިނގަނީ އެގޮތް ކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކުގެ ޚުލާޞާ

9. އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ފަރާތުން ދަރަނި ބަލަހައްޓާ ގޮތުގައި ބަލައިގަނެ، ގަވާއިދު ނަންބަރު[6] 2019/R-1052 ގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (10) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ސްޓޭޓްމަންޓް މި މުޢާމަލާތުގެ ދަރަނިވެރި ނަގާފައިވާ ކަމަށާއި، އަދި 9 ޖޫން 2019 ގައި ނަގާފައިވާ އިޖާރާގެ ފަސޭހަތަކުގެ ސްޓޭޓްމަންޓް[7] ދަރަނިވެރިޔާގެ ބަދަލުކުރެވިފައިވާ ބީ.އެމް.އެލް ރިޕޯޓް[8] މި މުޢާމަލާތުގެ ދަރަނިވެރިގައި ބޭނުންކުރުމަށް އަދި ދަރަނި ބަލަހައްޓައިދޭނެ ގޮތެއް ނުވާކަމަށެވެ. އަދި މި މުޢާމަލާތް ގެންގޮސް ދަރަނިވެރި ބަދަލުކުރުން މިފަހަރު ދަރަނި ބަލަހައްޓައިދިނުމަށް، މި ބީ.އެމް.އެލް ރިޕޯޓް ބަލައިގަނެވިފައިނުވާކަމަށެވެ. އަދި މި މުޢާމަލާތުގެ ކުރީގެ އިޖާރާއާއިގެ ގާނޫނުގެ[9] 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ވާގޮތުން އުސޫލުތައް ދިނުމަށް ދަރަނިވެރިކުރުމަށް މުޢާމަލާތް ނުކުރަކަށެވެ، އަދި ގާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައިވާ ގޮތުން އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ދަރަނިވެރިކުރުމަށް ޝަރުޢީ ފައިސާ މަދުވާނެ މުޢާމަލާތް ކުރަނީކަމަށެވެ. މިގޮތުން މި މުޢާމަލާތުގައި ފައިސާ ދެއްކުމަށް ކުރިއަށް ހިންގި ގާނޫނުގެ ފަރާތުން ކަމަށެވެ.

---

[6] ދިވެހި މުޢާމަލާތުގެ ބޭންކިންގ ގަވާއިދުގެ ގޮތުން ދެކެވޭ އިޖާރާއާއިގެ ގަވާއިދު

[7] ހޯމްލޯން ޕޮލިސީ ސަރކިއުލަރގެ ނަންބަރު KB1907799 ބީ.އެމް.އެލް ދަރަނިވެރިން ސްޓޭޓްމަންޓް ސަރކިއުލަރ ކޯޑް

[8] ހޯމްލޯން ޕޮލިސީ ސަރކިއުލަރގެ ނަންބަރު H1(b)/DAR/2019/0075 ބީ.އެމް.އެލް ހައުސިންގ ރިޕޯޓް

[9] ގާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދޭގޮތް:

10. ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C/SHN/(186/O6C/2020)/(2022)/02 ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާގުޅޭ ނިންމުމަށް ބަދަލުގެނެސްދެއްވުމަށް ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދިވަޑައިގަތެވެ.

ޝަރީޢަތުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން:

11. ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި ހަވާލާދީ، އެ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުވި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ޖޫރިމަނާކުރެވޭ ކުށުގެ ދަޢުވާ[10] ހައްދުންމަތީ ގަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގައި އުފުލާފައިވެއެވެ.

12. މި ދަޢުވާ ސާބިތު ކުރުމުގެ ގޮތުން ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކީގެ ތެރޭގައި 09 ޖޫން 2019 ގައި އިސްތިއުނާފުވި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު އަމަލު މައްސަލައެއްގެ[11] ތަޙުޤީޤު ނަގާފައިވާ މުޙައްމަދު ފަރާތުގެ ސްޓޭޓް ބަޔާނާ ސްޓޭޓް[12] ސާފުކޮށް ފޮރެންސިކް ސަރވިސަސްއިން ޕ.އެސ.އ ފޮނުވައިފައިވާ ބޭނުންކުރެވޭން ސަރވިސަސްއިން ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް ނަންބަރު H1(b)/DAR/2019/0075 (13 ޖޫން 2019) ޕ.އެސ.އ ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް ހިމެނެއެވެ.

13. އިސްތިއުނާފުވި ފަރާތުގެ ސާމްޕަލްއިން ޓެސްޓުގެ ނަތީޖާ ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންމެ ބޮޑު ޕ.އެސ.އ ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް ހިއްސާކޮށްދޭ ދުވަސްކޮޅުގައި އެ ހެކި ހާމަކޮށްދީފައި އޮތް އިސްތިއުނާފުވި ފަރާތުގެ ވާހަކަ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައެވެ.[13]

---

[10] ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ ދަފްތަރުން ނަންބަރު 1300/2020/O/11

[11] "ކުށުގެ ރިޕޯޓު: ޑްރަގް" މިފަދައިން ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް ސަރވިސަސްގެ ނަންބަރު KE1907799 ޕ.އެސ.އ ދިފާޢުގައި ސާބިތުކޮށް ސަރުކާރުން ހުށަހެޅި ގޮތް ބަލާއިރު

[12] ހެކި ކަމާބެހޭ ފަރާތް އެހެންކަމުން ކޯޓުގެ ބަދަލުކުރުން ނުވާ ސާބިތުކުރެވޭ

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން

14. ދަށު ކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ހިނގާފައިވާގޮތަށް ބަލާއިރު، ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ދިފާޢުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކި ހާމަކުރުމަށް ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ 09 މެއި 2019 ގައި އިބްތިދާއީ ވަސީމްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު އެހެން މައްސަލައެއްގެ[14] [illegible] ނަގާފައިވާ [illegible] ވަސީމްގެ ބަޔާން [illegible] ސާމްޕަލް ޓެސްޓުކޮށް [illegible] [illegible] މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު H1(b)/DAR/2019/0075 (13 ޖޫން 2019) ޑީ.އެން.އޭ ތަޙްލީލް ނަތީޖާ ބަލައިގަތުމަށް ނިންމާފައިވެއެވެ. އަދި މި ހުކުމް [illegible] ސަބަބުން މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

15. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އަށް ޢަމަލު ކުރަން ފަށާފައިވަނީ 2017 ވަނަ އަހަރުއެވެ. ވީމާ، މި ޤާނޫނުގައިވާ އެންމެ "އާދައިގެ" އިޖުރާއަތުތައް ތަޠްބީޤު ކުރުމަކީ މިހާރު އާދަޔަކަށް ވެގެން ނުވާނެއެވެ. [illegible] [illegible] ކޯޓުތަކުން [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އިޖުރާއީ ޤާނޫނުގެ [illegible] (procedural law) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ޤާނޫނުން [illegible] [illegible]

---

[14] "[illegible] [illegible]: [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] ސަރވިސްގެ ނަންބަރު KE1907799 ޑީ.އެން.އޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގައި [illegible]

މަޤްޞަދު[15] - އެންމެހާ ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތް އިންސާފުވެރިކޮށް ހިންގުން - ހާސިލް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

16. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އަށް ނަޒަރު ހިންގާއިރު އެ އަކުރުތަކުގައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

"(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ދެވޭ ފުރުސަތުގައި ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކޮށްފިނަމަ، [illegible] [illegible]، އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އެންމެހައި [illegible] [illegible]، ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އެ ދަޢުވާ ކުރެވޭނެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ދެވޭ ފުރުސަތުގައި ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކޮށްފިނަމަ، [illegible] [illegible]، އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އެންމެހައި [illegible] [illegible]، ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އެ ދަޢުވާ ކުރެވޭނެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] ކަމަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. "

އެހެންކަމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޤާނޫނުގެ 116 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

17. އެ ޤާނޫނުގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

---

[15] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) - ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދު

"(ހ) އަންނަނިވި [illegible]

[illegible]

[illegible]

(1) [illegible]

(2) [illegible]

(3) [illegible]

(4) [illegible]

(5) [illegible]

(6) މި ޤާނޫނުގެ 129 އަދި 132 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން [illegible]"

އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

"(ހ) [illegible]

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ [illegible]

(ނ) [illegible]"

[illegible] 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ [illegible].[16] [illegible]

---

[16] [illegible]

ހާމަކޮށްދެއްވާ ޖ.އެސ.އޭ ނިޒާމު ގޮތް ތިރީސްފަހެއް[17] ކުރިމަތީ އަރިއަށް. އެ ހުކުމްކުރުން ހުކުމްކުރައްވާފައި ހާމަކޮށްދެއްވާ ބައެއްގެ ތިރީސްބައެއް ފިޔަވަޅުތަކާއި އެތިރީސްބައެއް ތިރިކުރަން އަރިޔާންކުރަން ބިރުވެރިން އެނގެއެވެ. މިގޮތަށް ތިރީސްބައެއް ބަޔާންކުރެވޭ ހަރަކާތް ފިޔަވަޅު އިސްތިޢުނާފު އަދާކުރުމުގައި ކަނޑައަޅަންޖެހޭކަމެވެ.[18]

18. އިބްރާހިމް ހަސީބް އެދިފައިވާ ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާގޮތުގެ ވަކިން[19] ހުކުމްކުރައްވާނީ ބައެއް ހާލަތު ކަމުގައި އަދި ކަމަށް ބެލިނަމަވެސް، އިބްރާހިމް ހަސީބްގެ ބަޔާނުން، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ވަކި ހުކުމެއް ބަލައިގަނެވޭކަމަށް އަދި އެއްވެސް ހުކުމްކުރުމަށް ހުކުމްކުރައްވާފައެވެ. ވީމާ، އެ ހާމަކޮށްދެއްވާ އަދި ހުކުމްކުރަން ހުކުމްކުރައްވާއިރު ޝަރީޢަތުގެ ވަކި ބައެއް ބަލައިގަންނަވާގޮތް ސާބިތުވާނެ ނުކުތާއެއް ނުދެއްވާނެއެވެ. އަދި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 119 ވަނަ މާއްދާގައި ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުން ފިޔަވަޅު ބާތިލް ކުރުމަށް އަމުރެއް ނުދެއްވާނެއެވެ.

ނިންމަން ފެންނަ ގޮތް

19. މަތީ ބަޔާން ކުރެވުނު ސަބަބުތަކާހުރެ ޖިނާއީ ކޯޓުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފު ބަލައިގަނެ، ޝ. މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C/SHN/(186/O6C/2020)/(2022)/02 ޝަރީޢަތުގެ ކޭހުން ހުކުމްކުރައްވާފައިވާ ނިންމުން ބާތިލްކުރަމެވެ.

---

[17] ޝަރީޢަތް ކޯޓު ކަނޑައަޅާ އަދި ޖ.އެސ.އޭ ސަރވިސް ނޫން ސުޕްރީމްކޯޓު ފައިސާ ހަމަ ކުރުމަށް ޝަރީޢަތުގެ ކޭހުން ހުކުމް ހުކުމްކުރައްވާފައިވާ ހުކުމްގެ ހުކުމްކުރުން ހުކުމް ސަރަޙައްދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައި

[18] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަދި
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 106 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[19] މިސާލަކަށް، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހައި އަމުރުތަކުގެ ކަންކަމުގެ ދަށުން ހައި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ

ހުކުމް:

ދެންފަހެ، ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކާހުރެ، އެކަން ހުކުމުން، ކުއްވެރިކުރުމަށް ގޮތް ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O6C/SHN/(186/O6C/2020)/(2022)/02 ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމް ހުށަހަޅާފައިވާ ނިންމުމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއާތާ ޚިލާފު އިޖުރާއަތުގެ މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ކަމަށް ނިންމުމަށްފަހުގައި ކަނޑައަޅައި، މިމައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމް ކުރީމެވެ.

މި ފާސްކުރެވުނު ހުކުމް ކިޔައިދިނީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޤު